

hez jussanak el. A közönségkapcsolatok fejlesztésében a kommunista művészek járjanak az élen. Művészetpolitikai koncepcióknak alapelve továbbra is a dolgozó ember ábrázolása legyen.

— A tudományos kutatásban mindenképp a kiemelt programokkal, az intézeti és az egyetemi kutatások fejlesztésével foglalkozunk. Az eddigi-

nél következetesebben gondoskodjunk a kutatások gyakorlati hasznosításáról. Jobban hangoljuk össze a különböző kutatások eredményeit. Törekedni kell a Dél-Alföld Kutató Intézet létrehozására. A tudományos műhelyek társadalmi kapcsolatainak szervezésében a Szegedi Akadémiai Bizottság vállaljon nagyobb szerepet.

VI.

A párt vezető szerepének érvényesítéséről, a párt és a pártmunka fejlődéséről

Végrehajtottuk a X. pártkongresszus és a megyei pártértekezlet pártéletre vonatkozó határozatait. Az elmúlt négy évben — különösen az 1972 novemberi KB-ülés után — rendszeresen ellenőriztük a X. kongresszus pártéletre vonatkozó határozatainak végrehajtását. Folyamatosan értékeltük a tagfelvételt, a káder- és személyzeti munka, valamint a pártfegyelem helyzetét. Megtárgyaltuk a szakszervezetek munkájának és pártirányításának tapasztalatait, az ifjúságpolitikai határozat tömegszervezeti végrehajtását. A végrehajtó bizottság ülésein az irányító és végrehajtó tevékenység számos kérdéséről, időnként különösen az alapszervezeti munka fejlődéséről beszámoltattuk a városi, járási pártbizottságokat. A tagfelvételt, a szociális összetétel alakulását negyedévenként elemeztük.

1. Erősítettük a párt vezető szerepét, tömegbefolyását. Évente kidolgoztuk a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai állásfoglalását, amely aktívan befolyásolta a megye gazdaságának legfontosabb termelési, gazdálkodási, forgalmazási, elosztási folyamatait. Meghatároztuk a párt-szervek gazdaságszervező munkájának feladatait, valamint az állami, gazdasági és társadalmi szervezetekben dolgozó kommunista teendőit.

A megyei pártértekezlet elvi útmutatása szerint rendszeresen egyeztetjük az országos irányító szervekkel, a minisztériumokkal a megye ipari, kulturális, szociális előrehaladását biztosító célkitűzéseket, tervfeladatokat. Aktívabban foglalkoztunk a közoktatás és közművelődés helyzetével, és állást foglaltunk a művészetek, a tudományok fejlesztésével kapcsolatos pártfeladatokban.

A pártirányítás, a vezetés javításához az is hozzájárult, hogy gondosabb, átfogóbb elemzés alapján határoztuk meg a leglényegesebb feladatokat. A végrehajtó bizottság és az apparátus munkáját így mindinkább a végrehajtás megszervezésére és ellenőrzésére irányíthattuk. Az elvi irányításra való törekvés azonban néha elvonta a figyelmet a konkrét pártintézkedésekről, pedig amikor jelentős állami, társadalmi érdekek kerülnek veszélybe, szükségessé válhat az operatívabb beavatkozás, mint például az az 1974. évi őszi mezőgazdasági munkák idején történt.

Fontos gazdasági kérdésekben a párt irányító szerepének érvényesítésére irányuló törekvéseink megvalósítását zavarja, hogy jelentős ipari és gazdasági szervezetek irányító központjai nem a megyében vannak.

2. A városi, járási, vállalati és községi pártbizottságok, valamint az alapszervezetek vezetőségei a korábbinál eredményesebben irányítják a pártmunkát. A megyei pártértekezlet határozata végrehajtásaként a párt vezető szerepének érvényesítésére fokozottabb segítséget nyújtottunk az alapszervezetek vezetőségeinek. Fejlesztettük a párt munkatílusát, munkamódszert. Tovább javítottuk a városi, járási pártbizottságok önállóságát. Differenciáltabban jelöltük meg a központi/határozatokkal kapcsolatos teendőket. Az alapszervezeti végrehajtás segítségével kapcsolatos állásfoglalásainkat a megyei titkári tájékoztatókban adtuk ki. Káderkérdésekben is növeltük a városi és járási pártbizottságok önállóságát.

Minden szinten jobban ügyeltünk a határozatok végrehajtására, ellenőrzésére. Gazdagítottuk az ellenőrzés formáit. Jobban elhatároltuk a párt, állami és társadalmi szervezetek közötti munkát, tudatosabban egyeztetjük, hangoltuk össze a különböző területek tevékenységét. Rendszeres ellenőrzéssel, beszámoltatásokkal, tapasztalatcserék szervezésével és a jó módszerek elterjesztésével elsősorban a városi és járási pártbizottságok alapszervezeteket irányító munkáját segítjük.

Vezető, irányító munkánk javítása érdekében erősítettük politikai információs rendszerünket. Pártszervezeteink többségében felismerték, hogy a politikai információ nélkülözhetetlen a politikai vezetés számára. Az információ jelzéseit figyelembe veszik a testületi döntéseknél, valamint a tömegpolitikai munkánál.

A városi és járási bizottságok önállóbban és eredményesebben irányítják a párt-szerveket és az alapszervezeteket. Munká-

juk hatékonyságát fokozta, hogy rendszeresebbé tették az összevont és szakosított párttitkári értekezleteket és reszorttanfolyamokat. Ezeket nem csak a feladatokat jelölik meg, hanem információt is adnak, és a tapasztalatokat is kicserélik. Javult az ellenőrző tevékenységük. Az állami, társadalmi és gazdasági szervek bevonásával eredményesebben foglalkoznak a területpolitikai feladatokkal. Mindennek következtében egyre inkább területük tényleges politikai irányítóivá válnak. A megyei politika kialakításába is kedvezőbb a városi és járási bizottságok bevonása.

A járási tanácsok megszűnésével lényegesen szaporodtak a járási pártbizottságok feladatai. Most csak a párttestületek tudják teljes összefüggésükben feltárni, elemezni és befolyásolni területük gazdasági, társadalmi, politikai helyzetét. Az állami, gazdasági, társadalmi és politikai szervek tevékenységének összehangolása ugyan csak bonyolultabbá vált.

Javult a vállalati, intézményi és községi pártbizottságok munkája. Fejlődött önállóságuk, elemző munkájuk, áttekintőképességük. Eredményesebben irányítják a gazdasági, társadalmi és politikai tevékenységet. Az általános színvonalról bizonyos mértékben csak a községi pártbizottságok egy része marad el. E pártbizottságok alapszervezeteket irányító, állami,

végrehajtás ellenőrzése, valamint a felelősségrevonás is gyakran elmarad.

3. Fejlődött a párt káderpolitikájának megvalósítása. A káderek kiválasztásában és munkájuk megítélésében minden területen egyre jobban érvényesítjük a politikai megbízhatóságot, a szakmai hozzáértést és a vezetői rátermettséget. Hármass követelményét.

Megegyi pártbizottsági üléseken értékeltük a káder- és személyzeti munka helyzetét. Végrehajtó bizottsági üléseken külön foglalkoztunk az egyes területek vezetőinek politikai, szakmai képzettségének, vezető-készségének értékelésével. Megállapítottuk, hogy a párt-, állami, gazdasági, kulturális területeken dolgozók nagy többsége alkalmas a vezetői beosztásra, képes lépést tartani a növekvő követelményekkel. A vezetők egy részének magatartásában azonban a társadalomban még meglevő immorális jelenségek is megtalálhatók. Egyesek gazdasági szabálytalanságokat követnek el, megsértik a munkahelyi demokráciát, és a szocialista felfogással ellentétes, egyéb dolgokat követnek el.

Tudatosan törekedtünk a Központi Bizottság 1973. november 28-i, a kádermunkára vonatkozó határozatának végrehajtására, a stabilitásra és az egyes területek közötti egészséges kádercserékre. Gondot fordítottunk a párt politikájának megvalósítását dolgozók megbecsülésére.

A fejlődés ellenére azonban lassú az előrehaladás a káderutánpótlás tervszerű nevelésében. Még nem vált munkánk szerves részévé a termelésben példamutató fizikai munkások, a nők és a fiatalok szakmai, politikai felkészítése a vezető munkakörök betöltésére. Ezért külön intézkedéseket dolgoztunk ki a munkások, a nők és a fiatalok kiválasztásának, képzésének biztosítására.

A káderhatáskörök leadásával nőtt a pártszervek felelőssége a kádermunkáért. E felelősség érvényesítése, a kádermunka demokratizmusának szélesítése érdekében úgy határoztunk, hogy növelni kell a testületek szerepét a személyi kérdések eldöntésében. Általában javult az állami és gazdasági személyzeti munka színvonala. Kisebbségben azonban a fejlődés a mezőgazdasági és a kisipari szervezetek munkájában.

4. Pártszervezeteink a megyei pártbizottság irányításával a korábbinál nagyobb figyelmet fordítottak a párttag-

zúl mintegy 12 ezer a dolgozó fiatal, s közülük 8 ezer ifjúságunk.

A Csongrád megyei Hírlap, a Délmagyarország és az üzemi lapok írásai általában jól magyarázták a párt politikáját, és megfelelő tájékoztatást nyújtottak megyénk lakossága számára. A megyei pártértekezlet határozata alapján Hódmezővásárhelyen és Makón létrehoztuk a Csongrád megyei Hírlap helyi kiadását. A két megyei lap és a Népszabadság példányszáma emelkedett. Lassúbb a példányszámok növekedési üteme a pártkiadványok és a folyóiratok esetében. A könyv- és a kiadványforgalom nem éri el az országos átlagot. A megyében megjelenő mintegy 30 üzemi, intézményi újság, híradó és írásos kiadvány jól kapcsolódik a párt munkájának egészéhez, sokat segít a helyi feladatok végrehajtásában. Irányításuk azonban még nem elég hatékony, és ezekben a kiadványokban tartalmi fogyatékoságok is gyakran tapasztalhatók.

A közvetlen pártirányítás eredményeként tovább gazdagodott a magyar-szovjet barátsági mozgalom. Szélesedett a mozgalom tömegbázisa, erősödött a barátsági munka politikai tartalma. Az elmúlt években folytattuk a megyei pártkiadványok cseréjét testvérmegyéinkkel (Odeszsa, Temesvár, Lódz, a jugoszláviai Vajdaság). Ezek a kölcsönös látogatások erősítették népeink barátságát, pártjaink együttműködését, egymás kölcsönös megismerését, és lehetővé tették a pártmunka tapasztalatainak kicserélését.

5. A beszámolási időszakban jelentősen fejlődött a pártélet. Főleg az utóbbi két évben jobban biztosítottuk a demokratikus centralizmus elvének érvényesülését. A párttagság egyre jobban él jogaival és tesz eleget kötelezettségeinek. A párttagság felfogásában és tevékenységében előtérbe került a jogok és kötelezettségek egyenes értelmezése. Esetenként azonban még tapasztalható a jogok túlsúlyozása.

Az éves beszámoló taggyűlések rendszere bevált, segítette a pártdemokrácia erősödését, a párttagság vitakészségének növekedését. Ez utóbbi különösen a jelenlegi taggyűléseket megelőző párttaggyűléseken volt tapasztalható. Előfordul azonban, hogy a beszámolási kötelezettségnek nem a tartalmi és elemző kérdésekre helyezik a hangsúlyt. Esetenként hiányos a centralizmus elvének érvényesítése, amelynek leggyakoribb megnyilvánulása a határozatok vontatott és nem elég következetes végrehajtása.

A politikai irányító munkában javult a kollektivitás. A párttagság mind nagyobb számban vesz részt a döntések előkészítésében és meghozatalában. Helyenként azonban a döntések előtt elmulasztják a párttagság véleményének kikérését. A kollektív döntés, az informáltság és az előterjesztések hiányossága miatt esetenként formális. Még kevés az olyan előterjesztés, amely a testületek döntésének elősegítésére több javaslatot tartalmaz. A párttagság egy része a pártszervekre és a pártvezetőségekre szűkíti le a kollektivitást. Nem látja benne a saját szerepét. Kedvezőtlen, hogy a kollektív döntést nem mindig követi az együttes végrehajtás.

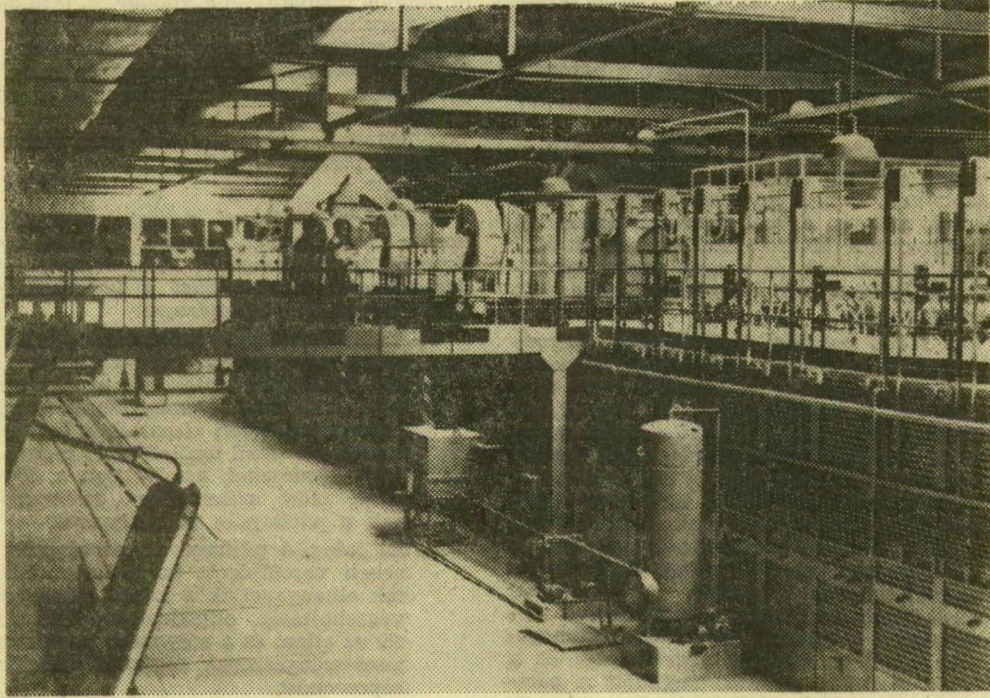
Erősödött a pártéletben a bíráló szellem, a kritika és az önkritika. Ezt jól érzékelhetik a párttagok-értekezletek és az év végi beszámoló taggyűlések. Személyre szólóbb és konkrétabb a bírálat. Helyenként azonban a megtorlástól félve, továbbra sem merik szóvá tenni a helyi vezetők hibáit.

Mind a centralizmus, mind a demokratizmus erősítésében az előző pártértekezlet határozata szerint haladtunk előre. Még nem eléggé biztosítottuk azonban a határozatok végrehajtásában az egyéni felelősséget.

6. A X. kongresszus óta újabb 124 alapszervezetet alakítottunk a megyében. A párttagság száma 14 százalékkal szaporodott. A növekedés jóval meghaladta az előző négy év növekedési ütemét. A Központi Bizottság 1972. novemberi határozata óta a növekedés mérséklődött, és 1975-re már megfelelően alakult. Párttag-ságunk 66 százaléka ipari és mezőgazdasági üzemekhez, 34 százaléka pedig a hivatali, intézményi, városi, körzeti, községi és fegyveres testületi pártszervezetekhez tartozik. Ez a megoszlás megfelel a megye gazdasági szerkezetének.

Tagfelvételtünk a Központi Bizottság 1972. novemberi határozatának végrehajtásával tervszerűbbé vált. Ennek tulajdonítható, hogy teljesítettük a X. kongresszus és a megyei pártértekezlet határozatát. A tagfelvételnél a kongresszus utáni módosítás (a 18—21 év közöttiek felvételének lehetősége) helyesnek bizonyult, pedig még nem használtuk ki a sajátos körülményekből — a felsőoktatási intézmények hallgatói és a fiatal munkások nagy számából — adódó lehetőségeket a fiatalok felvételénél.

Az utóbbi két évben több fizikai dolgozót vettünk fel a pártba. Négy év átlagában a felvették 53,5 százaléka fizikai dolgozó. Arányuk ennek ellenére a ciklus alatt 4 százalékkal csökkent. 1972-ben Budapest után Csongrád megyében volt a legkisebb a párttagok között a fizikai dolgozók aránya, ami összeegyeztethetetlen a megye forradalmi hagyományával, társadalmi, gazdasági helyzetével és szerkezetével. Ezt az állapotot számos körülmény együttes hatása alakította ki. Például sok párttag fizikai dolgozó került képességi



1972. június: Termel a Szentesi Téglyagyár

gazdasági és társadalmi szervezetek munkáját koordináló tevékenysége ugyancsak fejlődött, de ellenőrző szerepük még számos területen nem érvényesül. A vállalati és üzemi pártbizottságok és az alapszervezetek gazdaságpolitikai koordinációs munkája sem eléggé hatékony.

Az alapszervezeteket irányító pártvezetőségek (korábban, csúcsvezetőségek) önállósága, egyeztető és ellenőrző tevékenysége több helyen még nem felel meg a követelményeknek.

A járási, később a városi pártbizottságok apparátusában is kialakított instruktori rendszer tudatosabbá, hatékonyabbá, operatívabbá tette az alapszervezetek munkájának segítését. Közvetlenebbé vált kapcsolatuk az alapszervezetekkel, gyakrabban vettek részt vezetőségi üléseken és taggyűléseken.

Az alapszervezetekben rendszeresebb a szervezeti élet. Fejlődés tapasztalható a vezetőségi ülések, a taggyűlések és a pártcsoportok munkájának tervszerűségében, a kollektivitás érvényesítésében, a párttagok személyes felelősségének növelésében, a döntések végrehajtásának ellenőrzésében. Többet foglalkoznak a párt belső életével, a pártcsoportok tartalmi munkájának erősítésével és a párttagok aktivitásának növelésével. Jobb a pártvezetőségek politikai felkészültsége. A megyei pártiskola, esti egyetemre és szakosítóra egyre több párttitkár és vezetőségi tagot sikerült beiskoláznunk. Az alapszervezetek egy részénél azonban nem tapasztalható kellő kezdeményezőképesség. Csak általában fogalmazzák meg feladataikat és a

ság eszmélet-politikai szilárdságának erősítésére. Az alapszervezetek ideológiai és tudatformáló tevékenysége szélesebb hatókörűvé vált, nagyobb tömegekhez jutott el, tartalmában azonban nem mindig mélyült el eléggé. Az ideológiai munkára hozott helyi határozatok gyakran általánosak voltak. Nem bírálták élesen a kedvezőtlen jelenségeket, valamint a kispolgári magatartást.

Agitációs és propagandamunkánk meggyőzőbb, mint korábban. Szóbeli agitációnk jelentős mértékben fejlődött. Tovább erősödött és a pártmunka szerves részévé vált a pártnapok rendszere. Egy-egy alkalommal megyénk területén 35—40 ezren vesznek részt a pártnap előadásokon. A politikai vitakörök is segítették a gyorsabb tájékoztatást, a kérdések tisztázását. A politikai évfordulók rendezvényei, a különböző fórumok politikai tartalma és igényesebb előkészítése ugyancsak növelte agitációnk hatékonyságát.

A párt- és tömegszervezeti oktatómunkánk szintén tovább fejlődött. A KISZ- és a szakszervezeti oktatással együtt közel 74 ezren vesznek részt szervezett politikai képzésben. A pártoktatás tömegtanfolyamain résztvevők száma az elmúlt években némileg csökkent. Kedvező viszont, hogy a tanfolyamokon több mint 8 ezer ipari munkás és 4 ezer szövetkezeti fizikai dolgozó tanul. Propagandistáink közel 50 százaléka felsőfokú, 40 százaléka középiskolai végzettséggel rendelkezik. Nagy részüket elvegezte a marxista-leninista esti egyetem. A KISZ-oktatásban résztvevők kö-